

Jan Twardowski

Dvanáct slov

O plodech
Ducha
Svatého



karmelitánské
nakladatelství

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Twardowski, Jan, 1916-2006

[Dwanaście słów. Česky]

Dvanáct slov : o plodech Ducha svatého / Jan Twardowski ; z polského originálu Dwanaście słów ... přeložila Jindra Hubková. – V Praze :

Karmelitánské nakladatelství, 2023. – 141 stran

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s.r.o.

ISBN 978-80-7566-410-5 (brožováno)

* 27-248.48 * 27-423.7 * 159.923.3 * 27 * 27-144.896 * 27-4 * 2-474-256-277

* (0:82-5) * (0:82-141)

– Bible. Galatským V, 22-23

– křesťanské ctnosti

– lidské vlastnosti – křesťanské pojetí

– Duch svatý

– křesťanský život

– biblická interpretace

– plody Ducha svatého

– kázání

– náboženská poezie

27-4 - Praktická teologie. Morální teologie [5]

Text, anthology, editor © Aleksandra Iwanowska, 2020

Czech edition © KatMedia, s. r. o., Praha, 2023

ISBN 978-80-7566-410-5

Plody Ducha jsou dokonalosti, které Duch Svatý
v nás utváří jako prvotiny věčné slávy.

Tradice Církve jich vypočítává dvanáct:

„láska, radost, pokoj, trpělivost, shovívavost,
vlídnost, dobrota, mírnost, věrnost, tichost,
zdrženlivost, čistota“ (Gal 5,22-23 Vulgata).

Katechismus katolické církve, č. 1832

Úvod

„Často stačí vybrat si z evangelia jen určitá slova – a opakovat si je. Ta slova uzdravují naši duši a pomáhají nám v různých životních okamžicích.“ Krátký citát z homilie Jana Twardowského je skvělým vstupem pro tuto knihu.

Jan Twardowski jako kazatel a básník hledal vždy slova pro člověka důležitá. Slova vedoucí k tomu, co uzdravuje, co dává hodnotu, co dává řád vnitřnímu životu a vztahům s druhými lidmi. Zaměřoval se rád na slova, která v dnešním světě ztratila váhu, stala se nepopulárními nebo byla odložena jako nepraktická. Vyváděl je ze zapomenutí zpátky na denní světlo, a tím jim navracel evangelijní rozměr.

Svatý Pavel z Tarsu v listu Galaťanům vypočítává v seznamu vlastností rysy, které podle přesvědčení mnohých charakterizují dobrého člověka. Apoštol je považuje za plody působení Ducha Svatého v nás: láska, radost, pokoj, trpělivost, shovívavost, vlídnost...

Apoštol Pavel jich uvádí celkem devět. Církvní tradice jich podle latinského překladu Bible – Vulgáty (a podle zmíněného listu Galaťanům) vyjmenovává dokonce dvanáct.

Otec Twardowski na ně upozorňoval ve svých kázáních, některým – lásce, radosti, pokoji a trpělivosti – věnoval navíc několik zvláštních promluv při svých čtvrtčních eucharistických pobožnostech. Podívejme se tedy, jak tyto plody Ducha chápal. V této knížce najdete kromě promluv také verše věnované motivům, o nichž se hovoří v listu Galaťanům. Ani ty proto nemohou chybět.

V neděli před sesláním Ducha Svatého v roce 1967 položil Twardowski při svém kázání otázku, která nás může vybídnout k zamyšlení: Kým je pro mě osobně Duch Svatý: „Položme si upřímně otázku – a ruku na srdce: Kým se dávám v životě vést – Duchem Svatým? Anebo strašidlem, které se ani zdaleka nepodobá duchu, natož pak svatému? Svatý Pavel staví tělo do protikladu k duchu. Tělo ovšem nechápe jako náš hmotný zevnějšek, nejde ani tak o ruce, nohy, oči, uši, jako především o to, co se protíví Duchu Svatému: o naši ctižádost, sebelásku, malichernost, úzkoprsost, chamtivost a pohodlnost. Kým se dávám vést? Vědou, uměním, vlastními ambicemi, nebo duchem odevzdání se Bohu, duchem lásky?“

Jinými slovy: čím jsou rysy dobrého člověka, za něž podle svatého Pavla vděčíme Duchu Svatému? Jak je chápat, jak je v sobě rozvíjet, abychom si je dokázali v dnešním světě uchrá-

nit? A lze s nimi žít a přežít i v jednadvacátém století? Pátrejme po tom v moudrých odpovědích Jana Twardowského.

Aleksandra Iwanowska

Láska

Radost

Pokoj

Trpělivost

Shovívavost

Vlídnost

Dobrota

Mírnost

Věrnost

Tichost

Zdrženlivost

Čistota

Láska

Nelom nadarmo rukama
nad světem vykoupeným
kalíšky sasanek široce ke slunci rozvité
pozemské starosti naše –
nicotné, a proto důležité
dráždivá bolest, aťsi jakákoli
vzdálená, a přec tak blízko přistála
vděčnost, přestože vaří se z mála
černý mravenec s bříškem rudohnědým
neplač, že nikdo ti nevtiskne mlaskavé políbení
každého překvapí láska, jež z tohoto světa není

Nezištně

Nabádáme druhé: miluj, buď úslužný, pomáhej, usměj se. Vyrábíme tím z lásky hladkou, dobře vychovanou, takřkajíc „ulízanou“ ctnost.

Kdyby měla láska znamenat pouhou otevřenost vůči druhému, byla by pouhou laskavostí. Pokud by ale byla pouhou selankou, radostí, štěstím, byla by okamžitě oplácena. Ježíš nás učí lásce dramatické.

Co znamená „milujte se, jako jsem já miloval vás“?

Ježíš dal svůj život z lásky k lidem, znamená to tedy, že stejně tak i my se máme vrhat do nástrah, totálně na sebe zapomínat a z lásky k druhému člověku jít na kříž?

Ona skutečná láska opravdu bolí, protože je zcela nezištná.

Dalo by se mluvit o třech druzích lásky: o lásce hříšné, dobré a pravé.

O hříšné je řeč tehdy, když někdo využívá lásku ve svůj prospěch. Dobrá je láska, když miluje a touží být naopak milována. Miluji tě, tak se na mě usměj; miluji tě, tak mě také miluj.

→ Té pravé lásce nás učí Ježíš. Pravá láska je ne-
zištná. Vrhám se do tenat druhých, zapomínám
na sebe. Dokonce jdu i na smrt, protože miluji.
Láska, která bolí.

Hledáme-li tuto lásku – hledáme Boha samého.

Věrnost v maličkostech

Láska je slovo tak veliké, že bychom je vlastně raději ani neměli používat. A zatím je nadužíváme, jako by už nic neznamenal.

Milovat znamená být jednoduše dobrý, ochotný, nerozčilovat se, když se rozlije mléko nebo když nemůžu najít nůžky a druhý si nemůže vzpomenout, kam je položil.

Milovat znamená odpovědět na jeho žádost, zatelefonovat mu, postarat se, aby někomu nebylo zima, otevřít dveře, když si s tím už neporadí.

Úplně prosté věci – tak vypadá pravá láska v běžném životě, je to neustálá péče o druhého. Nejde o velká slova, ale o docela malé lidské starosti.



I Boha bychom měli milovat takto – být mu tisíckrát a jednou věrní. Pro něho vyluxovat koberec a vytrít podlahu, dojít mu na nákup, zatelefonovat... To je láska věrná v maličkostech, v poctivě vykonaných drobnostech.

- Zřejmě právě takovou lásku od nás očekává Ježíš, když vypráví o vdově hledající jedinou drachmu – drobný penízek zakutálený mezi prkny podlahy. To má také na mysli, když vypráví o ženě zadělávající těsto.

Učme se milovat na zcela nepatrných lidských záležitostech – milovat Boha a milovat člověka.

Realistický pohled

„Povzbuzuji vás tedy já, vězněný pro Pána:
Žijte způsobem hodným toho povolání, které
jste dostali: buďte přitom všestranně pokorní,
mírní a trpěliví; snášejte se navzájem v lásce“
(Ef 4,1-2).

„Snášejte se navzájem v lásce.“ Jak realistický
pohled na lásku! Láska jako úsilí. Skutečnou
lásku vždycky provází bolest nutnosti něco
snášet. Ti, kdo se milují, se nejen vznášejí
na růžových obláčkách a vrkají jako dva
holoubci, ale občas si také lezou na nervy
a připomínají spíš havrany, šklebí se na sebe
jako opice, zvláště když přichází tetička skleróza
a tepny začínají kornatět.



Máme se navzájem snášet v lásce s pokorou,
mírností a trpělivostí.

S pokorou: vždyť nejenom někoho snáším,
ale ani druhému nezbude, než mě snášet.
I já si do druhých rýpnu nebo na ně štekám
a druhý to musí snášet.

S mírností: abychom se okamžitě nevrhali
jeden na druhého kvůli svým nedostatkům.

→ Kdosi prohlásil, že Ježíš vyhnal z chrámu pouze ty, kteří tam prodávali, a přece odtamtud mohl docela dobře vyházet všechny své názorové protivníky, všechny, kteří se mu nezamlouvali. Mírnost je víra v to, že se druhý změní, že i v něm působí síly Boží milosti.

S trpělivostí: Text svatého Pavla je v naší mateřtině srozumitelný, ale právě slovo „trpělivost“ by bylo lepší chápat ve smyslu řeckého originálu. Svatý Pavel použil výraz, který by se dal přeložit spíše jako „schopnost vytrvale čekat“. V překladu to zní: láska je trpělivá. V originálu by to znělo: láska občas znamená dokázat dlouho čekat. Schopnost čekat, že se v duši druhého přece jen probudí Boží milost a on se změní.

Kéž bychom se navzájem snášeli v lásce a hleděli na ni realisticky – v duchu pokory, mírnosti a trpělivosti, tak abychom byli hodni svého prvotního povolání.

Obsah

Úvod / 7

LÁSKA

Láska (Nelom nadarmo rukama) / 13

Tři tváře lásky / 14

Jako o život / 15

Nezištně / 16

Věrnost v maličkostech / 18

Realistický pohled / 20

Sebejistá slova / 22

RADOST

Věřím / 27

Prožívat radost / 28

Štěstí chodí po světě / 29

Hrst radosti / 30

Nalézt Boha / 31

Milovat / 32

POKOJ

Co máme / 37

Bůh je se mnou / 38

Pokoj, oheň a meč / 39

Pokoj lásky / 40

Neboj se / 41

TRPĚLIVOST

**Trpělivost (Modlím se k tobě
za trpělivost) / 45**

Být trpělivý / 46

Očekávat a vytrvat / 47

Beránku nejvyš trpělivý / 48

Trpělivé úsilí / 50

**Trpělivost (Trpělivost – pokojné
očekávání že se stane) / 51**

SHOVÍVAVOST

Smát se, nejen usmívat / 55

Shovívavost / 56

K svatému úsměvu / 57

Je za co / 59

Odejít / 60

VLÍDNOST

Dobro a zlo / 65

Nesmrtelné / 66

Odpověď / 67

Malé, a přesto veliké / 68

Bože / 69

DOBROTA A MÍRNOST

Ještě / 73

Velkoryse / 74

Odpouštíme? / 75

Služebníci milosrdenství / 77

***** (Jaká to radost) / 78**

VĚRNOST

Kříž / 83

Plňme, co chce Bůh / 85

Zkouška věrnosti / 87

Šťastná i nelehká / 90

S tebou / 92

TICHOST

Dej nám chudobu / 97

Odhaleno maličkým / 98

Důležití nedůležití / 100

Sobectví a tichost / 102

Hluční a pyšní / 103

Zahledění do Ježíše / 105

Není vidět / 106

ZDRŽENLIVOST

Poznávám / 111

Tři pokušení / 112

Radikálně / 114

Chci-li / 117

Achillovy paty / 119

Hladový / 120

ČISTOTA

Dar čistoty / 125

Zaslíbená Bohu / 126

Čistota a síla / 127

O čistotě / 128

Celým srdcem / 130

Očištění / 131

Láska (Čistota těla) / 132

Vydavatelská poznámka / 134

Jan Twardowski

Dvanáct slov

O plodech Ducha Svatého

Z polského originálu *Dwanaście słów:*
Owoce Ducha Świętego,
vydaného nakladatelstvím Święty Wojciech Dom Medialny
v Poznani v roce 2020,
přeložila Jindra Hubková
Texty vybrala a uspořádala Aleksandra Iwanowska
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
ve společnosti KatMedia, s. r. o.,
v Praze roku 2023 jako svou 2518. publikaci
Snímek autora na obálce Aleksandra Iwanowska
Odpovědný redaktor Pavel Mareš
Obálka, grafická úprava a sazba
(podle polské předlohy Adama Piaska) Robin Brichta
Tisk Tiskárna H.R.G. spol. s r. o.

*Knihy Karmelitánského nakladatelství zakoupíte
na eshop.cirkev.cz a v síti kamenných
Karmelitánských knihkupectví
(eshop.cirkev.cz/prodejny).*